

Kerncijfers landbouw

DE LANDBOUW IN BELGIË IN CIJFERS

2014

De Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium maakt deel uit van de Federale Overheidsdienst Economie. Via tal van kanalen en producten geven we een beeld in cijfers van de toestand van ons land.

U vindt een keuze uit onze gegevens en al onze publicaties in downloadbare vorm op onze website: www.statbel.fgov.be.

Onderwijsinstellingen kunnen bijkomende exemplaren van de 'Kerncijfers landbouw 2014' bestellen via een mail naar statbel@economie.fgov.be.

Tenzij anders vermeld onderaan een tabel of grafiek, werden de gegevens hierna verzameld en berekend door de **Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium van de FOD Economie**. Overnemen mag mits het duidelijk en nauwkeurig vermelden van de bron.

Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium
WTC III - Simon Bolivarlaan 30, 1000 Brussel | tel. 02 277 51 11
E-mail : statbel@economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever: Nico Waeyaert
Directeur-generaal

Woord vooraf

De “Kerncijfers landbouw 2014” bieden een overzicht in cijfers van de huidige situatie en de recentste evoluties in de landbouw in ruime zin, inclusief visvangst en bosbouw, met al de fysische, demografische en economische aspecten ervan.

Verschillende andere aspecten die te maken hebben met de landbouw komen eveneens aan bod, zoals uitgaven voor voeding, de economische betekenis van de landbouw en de voedselindustrie of nog de biologische landbouw.

Belangrijke opmerking:

Om de landbouwenquête administratief te vereenvoudigen, is de editie van 2011 niet meer gebaseerd op de landbouwers die hebben deelgenomen aan de landbouw telling van 2010, maar op de landbouwers die een ‘verzamelaanvraag’ hebben ingediend bij het Vlaams Gewest of een ‘déclaration de superficie’ bij het Waals Gewest. Dat heeft gevolgen voor het aantal landbouwbedrijven in ons register. In bepaalde gevallen wordt een ‘productie-eenheid’, die tevoren als een bedrijf werd beschouwd, nu opgenomen in een aangifte op een hoger beheersniveau. De oppervlakten en de veestapel die bij die oude eenheid hoorden, verdwijnen niet uit de resultaten maar worden opgeteld bij andere aangiften. Het voornaamste gevolg daarvan is een vermindering van het aantal landbouweenheden (of bedrijven) in het register. Die vermindering van administratieve aard voegt zich dit jaar bij de evolutie van de stopzettingen en oprichtingen van bedrijven. In 2011 is er dus een chronologische breuk in het register van landbouwbedrijven.

Inhoud

1. Overzicht	p.4
2. Productiemiddelen	p.8
3. Productie	p.12
4. Consumptie, prijzen en inkomen	p.20
5. Landbouw in de Belgische economie	p.28
6. Focus: biologische landbouw	p.32

Op de website <http://www.statbel.fgov.be>

vindt u de elektronische versie van de Kerncijfers landbouw 2014.

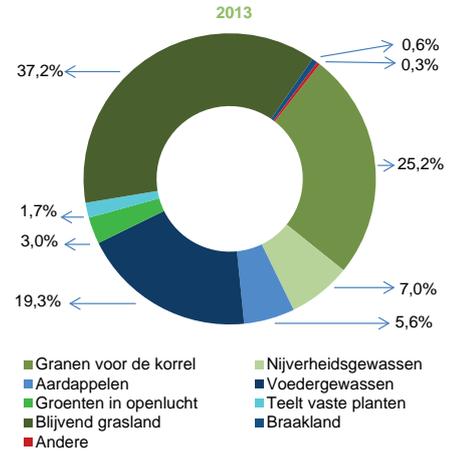
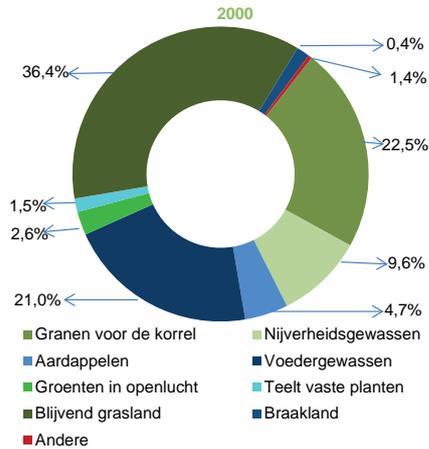
1. Overzicht

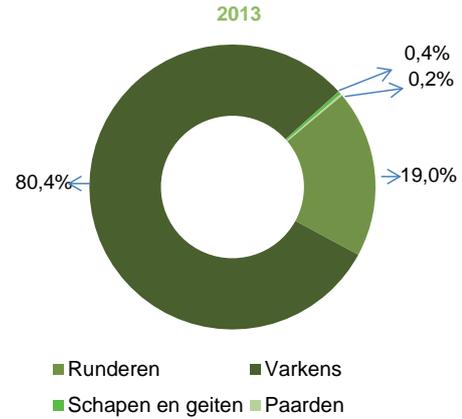
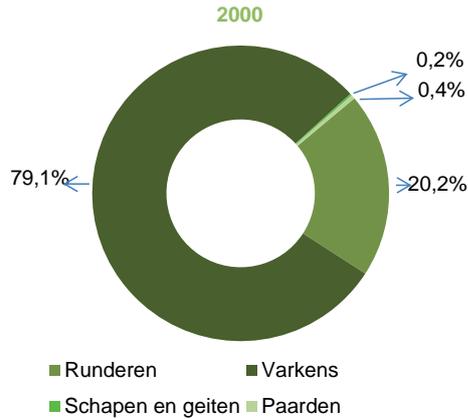
Kenmerkend voor de Belgische landbouwsector is de structurele afname van het aantal landbouwbedrijven en de daarmee gepaard gaande concentratie van gronden. In 30 jaar tijd, van 1980 tot 2010, verdween 63% van de landbouwbedrijven in ons land. In het Vlaams en het Waals Gewest verdwenen ze aan hetzelfde tempo (gemiddeld -3,4% per jaar). Over dezelfde periode is de gemiddelde bedrijfsoppervlakte meer dan verdubbeld. Ook de werkgelegenheid in de landbouw gaat achteruit: in de sector is 45% van de banen verloren gegaan.

Landbouw behoudt al bij al een belangrijke plaats in het sociaal-economische en ecologische Belgische landschap. Zo voert de landbouw in strikte zin ruim zesmaal meer uit dan het aandeel in het BBP; als ook de voedingsnijverheid meegerekend wordt, is dat zelfs twaalfmaal meer. Wat betreft de milieu- en energieproblematiek, wordt de rol van de landbouw steeds belangrijker.

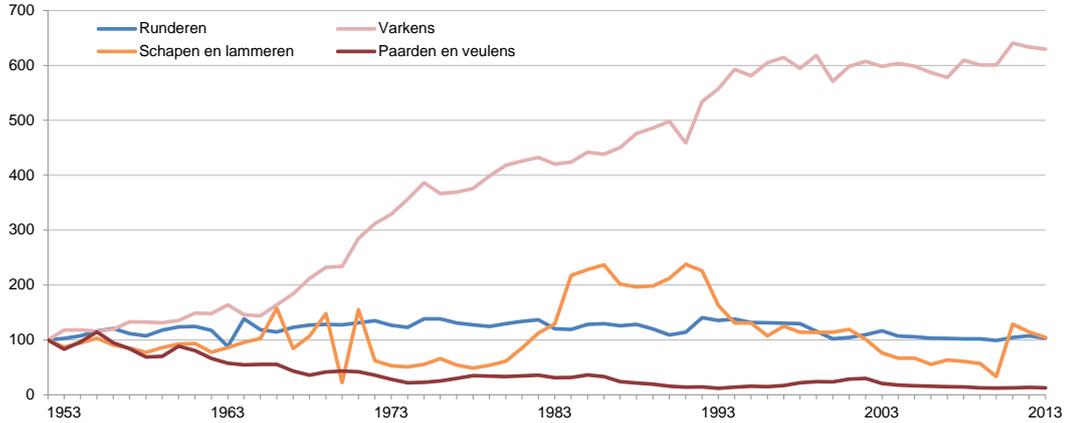
Belang van de verschillende teelten (in ha)

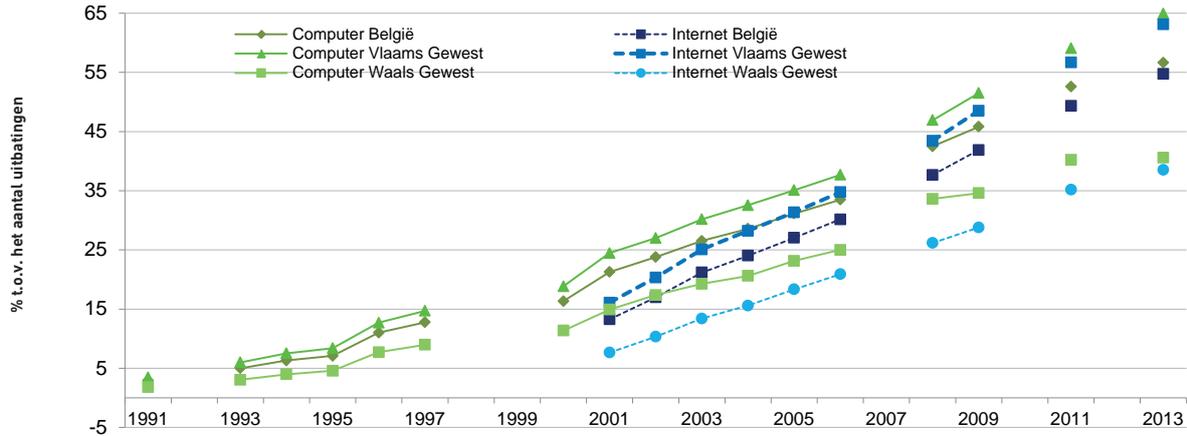
Belang van de geslachte dieren per diersoort (geslacht gewicht in %)

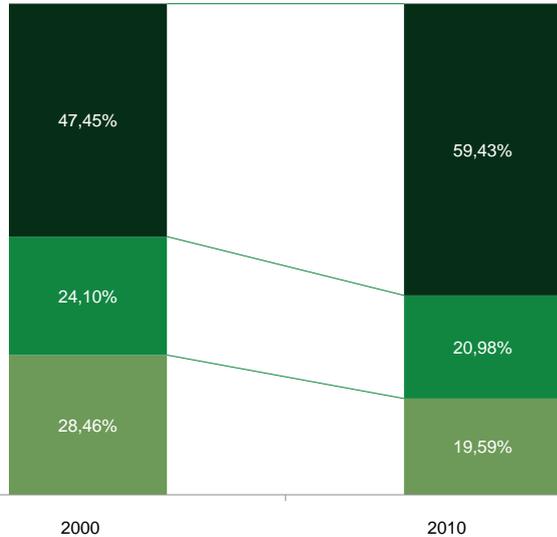
Evolutie van de geslachte dieren (1951=100)

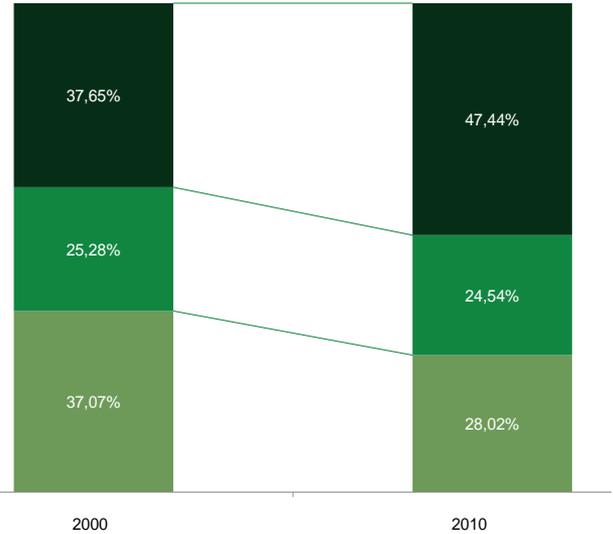
Evolutie van het gebruik van een microcomputer voor het bedrijf en van de internetaansluitingen

Evolutie van het aantal bedrijven volgens de oppervlakte cultuurgrond (OCG) in het Waalse Gewest

Evolutie van het aantal bedrijven volgens de oppervlakte cultuurgrond (OCG) in het Vlaamse Gewest

■ 0 tot minder dan 10 ha ■ 10 tot minder dan 30 ha ■ 30 ha en meer

■ 0 tot minder dan 10 ha ■ 10 tot minder dan 30 ha ■ 15 ha en meer

2. Productiemiddelen

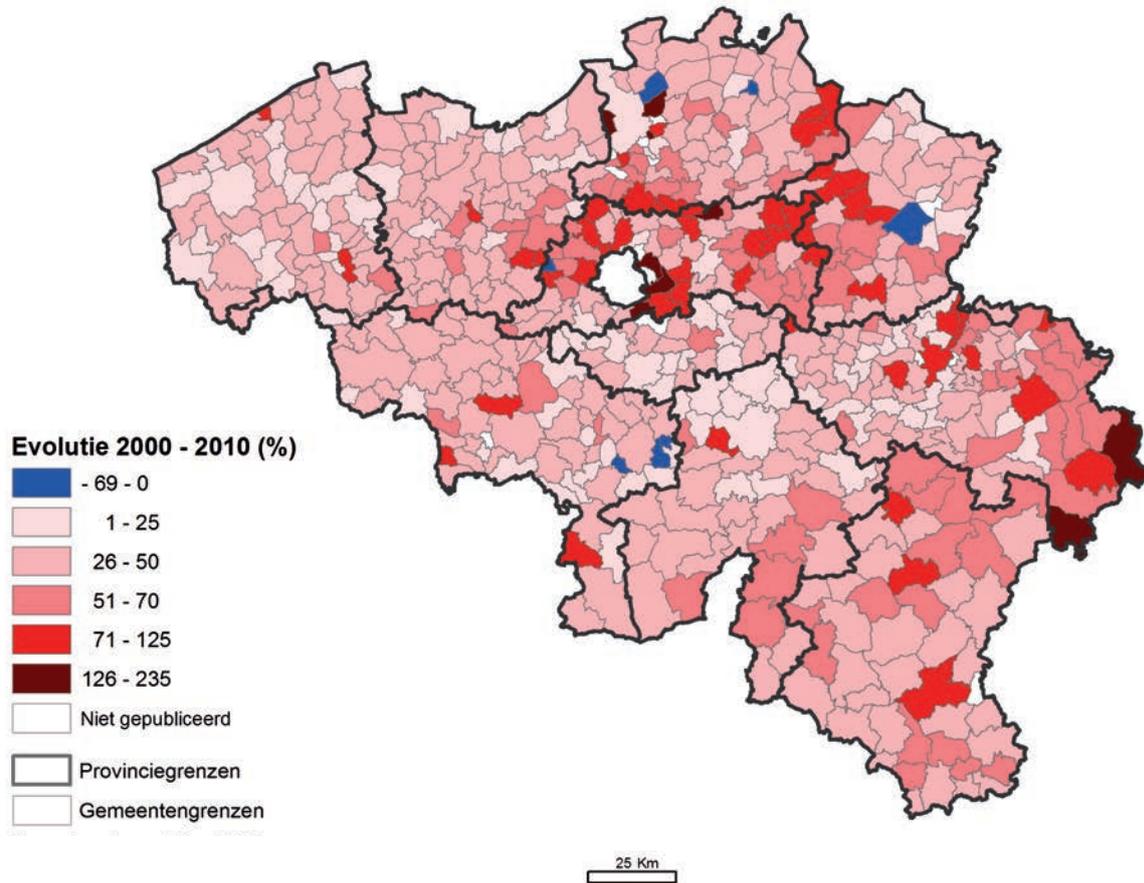

Het aantal land- en tuinbouwbedrijven in België daalt ieder jaar. De totale oppervlakte van alle bedrijven samen neemt echter minder snel af. De land- en tuinbouwbedrijven worden met andere woorden gemiddeld alsmäär groter. In dertig jaar tijd is de gemiddelde oppervlakte van de bedrijven meer dan verdubbeld, zowel in Vlaanderen (van 8,4 ha in 1980 tot 25,0 ha in 2013) als in Wallonië (van 20,8 ha tot 55,6 ha). Er is dus een verschuiving in het relatieve gewicht van de verschillende oppervlakteklassen (zie grafiek op pagina 7). Dat toont aan dat de productiemiddelen geconcentreerd worden.

In België is maar een klein percentage van de beroepsbevolking actief in de landbouw. Bij de arbeidskrachten is sinds drie decennia een dubbele evolutie merkbaar in de Belgische landbouwbedrijven: enerzijds is er een zeer lichte stijging van het aantal werknemers per bedrijf (van 1,6 in 1980 tot 1,97 in 2013), anderzijds is er vooral een steeds belangrijker aandeel niet-familiale arbeidskrachten (van 3,9% in 1980 tot meer dan 20% in 2013).

Tegelijkertijd daarmee is het aantal tractoren en ander landbouwmaterieel spectaculair toegenomen.

Evolutie van de gemiddelde landbouwooppervlakten per landbouwbedrijf tussen 2000 en 2010

Aantal bedrijven, oppervlakte en arbeidskrachten (1980, 1990, 2000, 2010-2013)

België	1980	1990	2000	2010	2011	2012	2013
Aantal bedrijven *	113.883	87.180	61.926	42.854	39.528	38.559	37.761
Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	1.418.121	1.357.366	1.394.083	1.358.019	1.337.303	1.333.913	1.338.566
Arbeidskrachten (effectief)	185.134	142.272	107.399	80.944	74.399	75.589	74.510
Niet-familiale arbeidskrachten, regelmatig tewerkgesteld	7.139	7.791	9.962	14.437	13.894	15.529	15.443
Arbeidskrachten/bedrijf	1,63	1,63	1,73	1,89	1,88	1,96	1,97
Vlaanderen	1980	1990	2000	2010	2011	2012	2013
Aantal bedrijven *	75.898	57.934	41.047	28.331	25.982	25.217	24.884
Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	634.397	603.896	636.876	616.866	613.860	618.183	622.738
Arbeidskrachten (effectief)	124.658	96.015	74.695	56.575	51.796	52.302	51.583
Niet-familiale arbeidskrachten, regelmatig tewerkgesteld	5.140	6.223	8.121	11.296	11.152	12.439	12.329
Arbeidskrachten/bedrijf	1,64	1,66	1,82	2,00	1,99	2,07	2,07
Wallonië	1980	1990	2000	2010	2011	2012	2013
Aantal bedrijven *	37.843	29.178	20.843	14.502	13.521	13.301	12.832
Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	783.165	752.743	756.725	740.885	722.652	713.812	713.606
Arbeidskrachten (effectief)	60.141	46.076	32.614	24.315	22.566	23.214	22.849
Niet-familiale arbeidskrachten, regelmatig tewerkgesteld	1.883	1.494	1.806	3.106	2.723	3.048	3.067
Arbeidskrachten/bedrijf	1,59	1,58	1,56	1,68	1,67	1,75	1,78

* **Opmerking:** het aantal bedrijven, zie waarschuwing in woord vooraf op pagina 2 met betrekking tot de verandering van register van landbouwbedrijven.

Landbouwtractoren: aantal en nieuwe inschrijvingen (1977, 1987, 2000, 2010-2013)

	1977	1987	2000	2010	2011	2012	2013*
Aantal	114.517	146.550	162.123	177.989	180.174	182.056	183.638
Nieuwe inschrijvingen	N/A	9.817	8.964	10.692	12.303	11.788	32.795

*De sterke toename van de inschrijvingen komt door de tweedehandstractoren en door de invoering van de rode G-nummerplaat ("fiscale kentekenplaat")

3. Productie

Wat de landbouwteelten betreft, kent de evolutie van de laatste jaren een sterke groei van de granen tot in 2008 en daarna een dalende trend. We zien ook een spectaculaire – maar verwachte – achteruitgang van de oppervlakte braakland. De oppervlakte suikerbieten is eveneens sterk verminderd, al is ze sinds drie jaar stabiel gebleven. Door de stevige terugval van suikerbieten hebben vooral aardappelen veld gewonnen, met een spectaculaire groei tussen 2008 en 2011, maar ze hebben recent een beetje terrein prijsgegeven. De productie van rundvlees daalde de laatste twintig jaar, en dit zowel in gewicht als in aantal geslachte runderen. Het aantal slachtingen van varkens kende een lange periode van aanhoudende groei tot in 1996. Daarna bleef het aantal slachtingen tot in 2009 relatief stabiel met 11 miljoen koppen. Vanaf 2010 loopt dit cijfer terug op tot 12 miljoen.

Bij de visserij valt op dat er de laatste jaren grote schommelingen waren in de volumes. Zo was er een terugval in de periode 2009-2010 en een heropleving in 2011 die zich doorzette in 2012. Maar in 2013 zien we opnieuw een terugval in de vangsten. Ook qua samenstelling van de geloste vis zijn er grote verschuivingen. De hoeveelheid geloste kabeljauw is sinds 2000 met twee derden verminderd.

Landbouwoppervlakte (2000, 2008-2013)

	2000	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Teelten (ha)							
Granen voor de korrel	313.485	363.168	344.992	339.102	327.679	341.822	337.910
Wintertarwe	200.600	208.606	198.243	206.282	182.709	205.260	186.062
Wintergerst	40.349	48.839	48.200	40.512	39.641	42.639	42.972
Korrelmaïs	35.783	72.015	66.670	62.531	72.025	67.217	73.955
Nijverheidsgewassen	133.307	96.498	96.351	92.491	94.162	91.995	93.667
Suikerbieten	90.858	64.296	62.740	59.303	62.199	61.165	60.191
Aardappelen	65.844	63.883	73.723	81.760	82.341	66.975	75.315
Droog geoogste peulvruchten	2.215	1.336	1.655	2.053	2.947	1.696	1.672
Voedergewassen	266.147	268.476	271.557	267.409	269.405	251.710	258.554
Voedermaïs	168.892	176.654	180.251	176.313	173.540	170.471	177.457
Tijdelijke weiden	84.764	80.482	79.675	79.350	80.349	71.268	70.702
Groenten in openlucht	34.829	38.661	40.320	40.941	39.994	39.118	39.654
Teelt vaste planten	20.642	21.295	21.629	21.674	21.661	22.008	22.271
Permanente weiden	506.946	504.833	501.573	499.687	488.924	507.237	498.195
Teelten in serres	2.015	2.166	2.126	2.940	1.819	1.896	1.980
Braakland	20.097	12.319	10.089	9.592	7.307	8.481	8.462

Totaal aantal geslachte dieren (2000, 2013)				
Categorieën dieren	Geslacht gewicht (kg)		Aantal	
	2000	2013	2000	2013
Totaal van de geslachte dieren*	1.314.493.753	1.385.561.709	12.050.991	12.857.663
Totaal van de runderen	266.136.527	249.912.728	809.545	806.179
Kalveren	44.451.980	54.361.709	277.396	335.224
Totaal van het grootvee	221.684.547	195.551.019	532.149	470.955
Ossen	484.706	37.939	1.113	94
Stieren	104.181.656	77.164.068	237.820	165.305
Koeien	103.296.755	115.892.299	258.109	297.464
Vaarzen	13.721.430	2.456.713	35.107	8.092
Totaal van de varkens	1.040.009.196	1.130.572.045	11.091.289	11.915.000
Schapen en lammeren	2.656.775	2.295.635	128.324	121.085
Geiten en geitjes	49.374	111.377	2.405	6.665
Paarden en veulens	5.641.881	2.669.924	19.428	8.734
Gevogelte		388.089.300		291.593.471

* zonder gevogelte

Zuivelstatistieken, in miljoen kg (2000, 2013)

Beschrijving		2000	2013
Ophaling	Koemelk van landbouwbedrijven	3.124,5	3.474,3
	Vetgehalte (%)	4,1%	4,1%
	Eiwitgehalte (%)	3,3%	3,4%
Verkregen productie	Consumptiemelk	663,8	747,3
	Room	95,9	197,9
	Aangezuurde melkproducten	213,2	228,5
	Ingedikte melk	80,7	59,9
	Room in poedervorm, poeder van volle en halfvolle melk	69,8	51,2
	Mager melkpoeder	67,0	105,7
	Boter (totaal - in boterequivalent)	121,2	35,8
	Kaas van (zuivere) koemelk	58,2	75,2

Zeevisserij: vangsten* in ton en waarde en gemiddelde prijzen (2000, 2008-2013)

	2000	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Geloste vis, hoeveelheid (in ton)	17.469	17.064	15.441	15.548	16.683	17.340	15.998
Geloste vis, waarde (in miljoen EUR)	62,5	66,5	59,0	64,8	68,9	64,1	56,5
Vangsten (in ton)							
Kabeljauw	1.697	877	807	588	647	848	638
Schol	4.929	4.264	3788	3.835	4.836	4.616	4.487
Tong	3.488	3.258	3.506	3.419	3.167	2.745	2.500
Rog	1.114	1.537	1.320	1.253	1.465	1.447	1.283
Garnaal	325	266	443	611	328	245	483
Gemiddelde prijs in EUR/kg							
Kabeljauw	2,6	3,2	2,7	3,3	3,3	2,9	2,8
Schol	1,7	1,8	1,3	1,3	1,4	1,3	1,2
Tong	8,3	9,8	9,2	10,6	11,0	10,3	9,5
Rog	1,9	1,8	2	2,2	2,2	2,0	2,2
Garnaal	4,4	4,0	2,8	2,5	3,0	4,9	4,9

* Belgische vangst gelost in België.

Bron: Vlaamse Overheid, Dep. Landbouw en Visserij, Dienst Zeevisserij.

Veestapel (2000, 2008-2013)							
	2000	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dieren (x 1.000)							
Runderen	3.042	2.606	2.600	2.593	2.560	2.484	2.433
Melkkoeien	594	495	504	500	488	485	929
Zoogkoeien	509	480	479	476	469	469	
Varkens	7.369	6.262	6.321	6.430	6.521	6.634	6.481
Mestvarkens > 50 kg	2.749	2.789	2.799	2.882	2.955	3.051	3.075
Fokvarkens > 50 kg	734	548	544	532	523	500	493
Schape	160	132	126	120	114	119	117
Geiten	16	31	23	22	36	36	39
Hoefdieren	32	35	37	37	36	39	38
Pluimvee	40.637	32.493	33.240	34.375	36.442	35.618	36.268
Leghennen	15.232	11.493	11.828	11.595	12.292	11.984	11.475
Vleeskippen	24.498	20.116	20.659	21.899	23.084	22.705	23.285
Konijnen	275	154	150	174	186	-	

Productie van de landbouwteelten (1998, 2008 - 2013)

in ton	1998	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Granen voor de korrel	2.535.529	3.307.231	3.324.228	3.105.190	2.944.203	3.011.490	3.155.901
Wintertarwe	1.712.215	1.831.401	1.883.872	1.829.178	1.571.201	1.753.128	1.721.486
Wintergerst	335.136	393.081	418.212	349.111	319.315	349.644	365.670
Korrelmaïs (*)	292.326	858.837	807.866	745.891	859.692	733.607	837.643
Nijverheidsgewassen	8.352.121	8.314.278	9.215.035	8.563.043	10.123.641	8.100.207	8.772.170
Aardappelen	2.455.777	2.943.005	3.296.077	3.455.758	4.128.669	2.811.546	3.427.961
Suikerbieten	5.364.649	4.713.904	5.186.179	4.464.778	5.408.977	4.830.430	4.809.265
Koolzaad	19.510	33.228	41.669	45.465	52.211	48.431	55.937
Voedergewassen	8.474.341	8.885.959	8.927.662	8.560.015	8.613.915	7.594.592	8.350.973
Voederbieten	676.396	396.853	400.425	373.992	688.893	288.870	350.226
Voedermaïs (**)	7.595.550	8.402.809	8.519.394	8.177.913	7.918.987	7.301.241	7.996.558
Grasland	2.262.025	1.734.522	1.755.509	1.771.682	1.614.832	1.529.062	1.671.411
Tijdelijk afgemaaid grasland	659.042	628.440	610.195	571.085	600.288	564.412	579.999
Blijvend afgemaaid grasland	1.602.983	1.106.082	1.145.314	1.200.597	1.014.544	964.650	1.091.412

Opbrengst van bepaalde teelten (100 kg/ha)

	1998	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Wintertarwe	81,4	84,6	95	88,7	86	85,4	92,5
Wintergerst	72,7	79,9	86,8	86,2	80,6	82	85,1
Korrelmaïs droog geoogst	97,2	97,1	117,6	117,2	119,4 (*)	109,1 (*)	113,3 (*)
Bewaaraardappelen-variëteit Bintje	421,1	461,8	458,2	430,9	532,2	426,8	465,9
Suikerbieten	569,2	688,2	826,6	752,9	869,6	789,7	799,0
Cichorei voor inuline	394,4	412	498,2	482,4	543,8	475,6	470,5
Voedermaïs - volledige plant	-	501	483,3	473,7	456,3 (**)	428,3 (**)	450,6 (**)
Tijdelijk afgemaaid grasland (alle sneden samen)	83,5	86,9	81,2	73,5	76,1	81,5	83,3

(*) Inclusief maïs graan geoogst natte en droge

(**) Inclusief de gemalen kolf

4. Consumptie, prijzen en inkomen

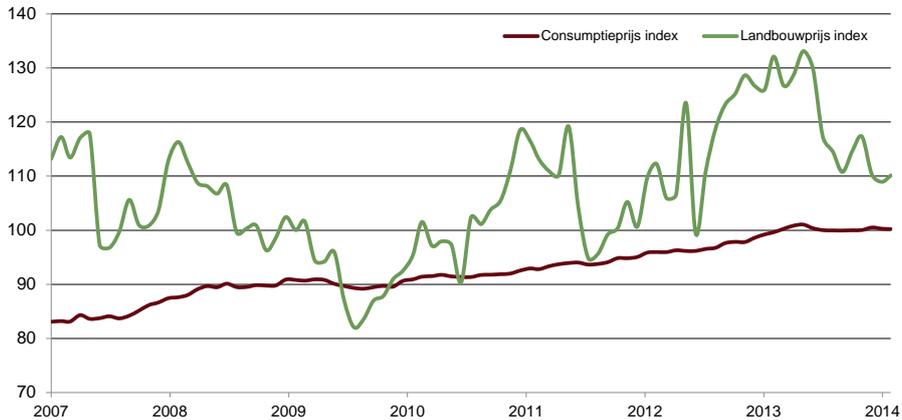
Het aandeel van voeding in de totale consumptie is al heel lang aan het dalen. In de laatste dertig jaar nam het af met ongeveer een vierde, van 22% naar 16%. Maar niet alle producten daalden in gelijke mate: het aandeel van brood, vers vlees en charcuterie liep telkens met zowat de helft terug, terwijl ook één categorie aan belang won, de bereide gerechten. Dat heeft uiteraard te maken met veranderingen in onze levensstijl.

Sinds 2000 stegen de voedselprijzen voor de consument met ongeveer 28%, terwijl de afzetprijsindex van de landbouw maar met 19% toenam. Opvallend is echter dat de afzetprijzen sinds midden 2009 sterker stegen dan de prijzen van levensmiddelen.

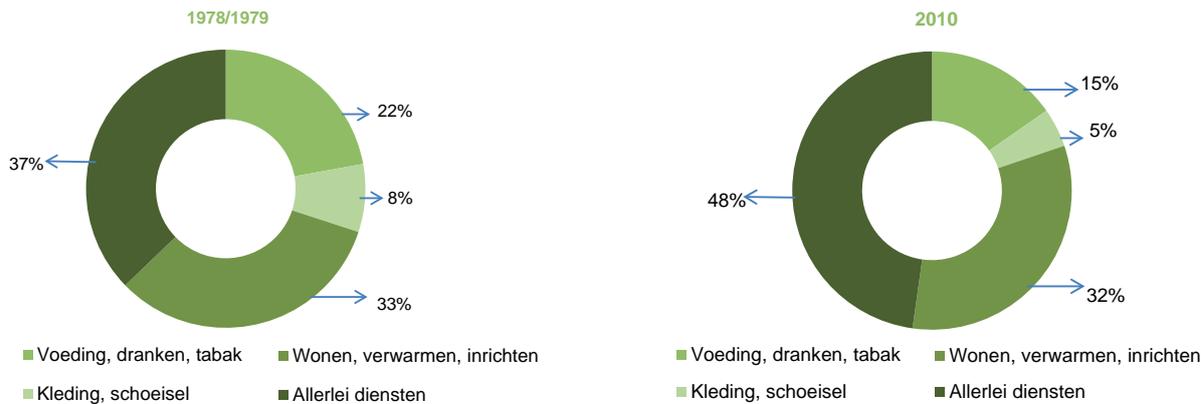
Voor gedetailleerde informatie en analyses over de evolutie van de prijzen in de verschillende stadia van de melk-, rundvlees- en varkensvleesketen verwijzen we naar de studies van de werkgroep "Transparantie van de prijzen in de vlees- en melksector":

<http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/economie/landbouw>

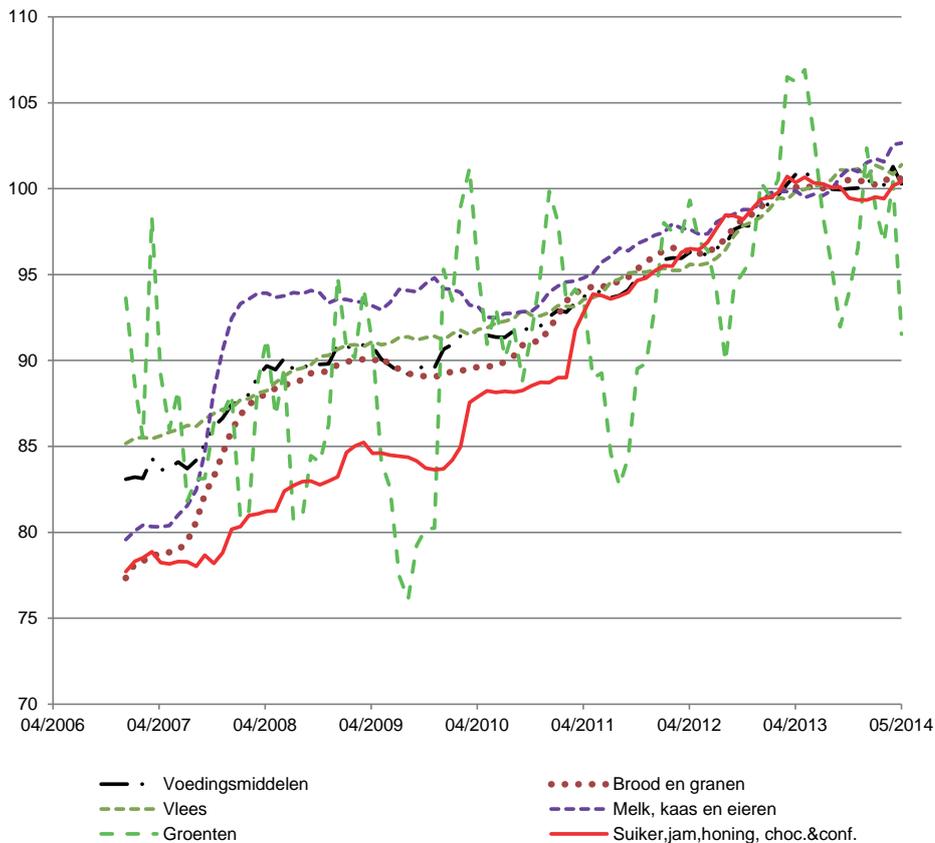
Afzetprijnsindex landbouw en globale consumptieprijnsindex (2010=100) (2007-2014)

Uitgaven van de huishoudens (1978/1979, 2010)

Consumptieprijs van enkele basisvoedingsproducten (2013=100) (2007-2014)

Consumptieprijsindexen (basis 2013=100) en inflatie (2007-2014)

2004 = 100	Algemene index (CPI)	Inflatie	Voedings- middelen	Brood en granen	Vlees	Melk, kaas, eieren	Fruit	Verse groenten	Aardappelen
2007	87,0	1,20%	84,3	79,9	86,0	82,5	88,4	87,6	83,1
2008	90,9	4,50%	89,2	88,2	88,8	93,7	94,4	85,2	75,8
2009	90,9	-0,04%	90,1	89,6	91,1	93,7	90,5	85,1	71,3
2010	92,9	2,19%	91,5	90,0	92,1	93,2	92,1	93,8	87,6
2011	96,2	3,53%	93,7	94,1	94,0	95,5	91,1	90,7	83,8
2012	98,9	2,85%	96,5	96,9	96,1	97,9	94,0	95,7	82,1
2013	100,0	1,11%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
jul-13	100,2	1,51%	100,4	100,1	100,1	99,7	100,2	103,2	125,4
aug-13	100,2	1,01%	100,0	100,0	100,2	99,6	99,3	98,5	122,1
sept-13	100,2	0,90%	100,0	100,0	100,5	99,9	101,4	95,6	112,0
oct-13	100,1	0,63%	100,0	100,3	101,1	100,7	101,0	92,0	95,3
nov-13	100,2	0,81%	100,0	100,5	101,0	101,2	97,4	94,0	89,7
dec-13	100,4	0,97%	100,0	100,5	101,2	101,0	95,4	96,5	84,3
janu-14	100,5	1,14%	100,5	100,4	100,7	101,5	95,2	102,4	92,6
febr-14	100,7	0,97%	100,3	100,2	101,4	101,8	94,1	98,8	88,8
maart-14	100,7	0,89%	100,2	100,5	101,1	101,6	96,4	96,9	88,1
apr-14	100,4	0,62%	101,3	100,6	100,8	102,6	105,4	100,4	89,8
mei-14	100,3	0,36%	100,3	100,6	101,4	102,7	98,4	91,5	88,1

Afzetprijsexindexen in landbouw (2011 - maart 2014)

Basis 2005=100	2011	2012	2013	janv-14	févr-14	mars-14
Landbouwproducten	104,7	119,6	122,1	115,5	113,9	116,3
Plantaardige producten	90,8	132,8	131,1	107,3	103,1	108,3
Granen	125,8	143,1	125,3	114,7	112,6	119,2
Tarwe	127,5	143,5	127,7	116,1	114,0	120,6
Wintergerst	117,7	146,6	117,5	109,3	106,9	114,3
Totaal knolgewassen	60,2	124,1	137,5	94,3	74,7	76,7
Aardappelen	45,8	132,1	150,6	94,3	74,7	76,7
Suikerbieten	105,0	98,0	95,0	-	-	-
Dieren en dierlijke producten	108,7	115,8	119,5	116,9	115,6	117,4
Dieren	109,1	119,6	119,0	112,4	110,2	112,6
Runderen	109,0	118,3	119,8	118,6	118,1	117,8
Stieren	103,4	113,0	121,2	121,9	121,5	121,0
Vaarzen	104,9	121,6	127,0	119,8	119,1	119,1
Koeien	113,0	134,9	131,8	121,5	120,6	119,5
Kalveren	110,8	107,2	106,5	112,5	112,8	113,0
Varkens	109,2	123,7	120,9	108,5	103,6	108,6
Gevogelte	109,8	109,5	111,0	109,0	111,4	113,8
Dierlijke producten	107,7	105,4	120,9	130,0	130,6	130,9
Melk	111,0	121,2	109,3	122,9	122,7	124,5
Eieren	141,1	132,8	241,1	196,1	186,8	150,2

Afzetprijnsindexen in tuinbouw (2011 - maart 2014)

Basis 2005=100	2011	2012	2013	jan-14	febr-14	maart-14
Tuinbouwproducten	88,9	98,9	107,6	92,1	94,4	93,6
Totaal groenten	69,8	90,2	85,3	61,7	58,0	62,6
Totaal in volle grond	82,9	92,2	95,4	56,0	46,0	45,1
Witloof	79,7	88,7	65,8	51,5	48,1	42,8
Prei	78,5	98,2	107,5	59,2	32,2	44,3
Bloemkolen	96,2	103,3	118,6	-	-	-
Totaal in serres	58,1	85,7	76,6	91,7	123,9	89,9
Sla	53,5	96,6	75,6	100,7	132,5	48,0
Tomaten	53,7	81,7	66,3	-	-	-
Totaal fruit	112,1	102,3	148,3	112,1	106,4	114,3
Appelen	139,6	135,8	164,0	142,5	138,6	133,4
Peren	101,1	108,5	109,7	116,5	136,2	116,1
Niet eetbaar	98,9	102,5	100,6	107,2	130,4	90,6
Snijbloemen	101,3	109,0	110,5	117,2	136,7	118,0
Andere	98,6	114,4	118,4	110,3	108,9	110,1
Afzetprijnsindexen in land- en tuinbouw	100,7	114,4	118,4	110,3	108,9	110,1

Landbouweconomische rekeningen (tegen lopende prijzen): waarden tegen basisprijs (miljoen euro)

	2010	2011	2012	2013 (voorlopig)	Gemiddelde 2010-2012
1. Granen (incl. zaden)	494,1	414,1	605,1	403,8	504,5
2. Nijverheidsgewassen	190,1	263,1	289,0	226,6	247,4
3. Voedergewassen	585,5	678,4	575,8	652,7	613,3
4. Groenten en tuinbouwproducten	1.449,3	1.247,6	1.372,6	1.248,4	1.356,5
Verse groenten	880,0	693,3	814,5	734,6	796,0
Planten en bloemen	569,3	552,4	558,1	513,7	559,9
5. Aardappelen (incl. zaden)	452,9	309,9	526,5	644,5	429,7
6. Fruit	388,2	458,2	511,5	372,4	452,6
7. Andere plantaardige producten	28,6	28,6	28,6	28,6	28,6
8. Plantaardige productie (1 tot 7)	3.588,6	3.399,9	3.909,1	3.576,9	3.632,6
9. Dieren	3.012,1	3.182,4	3.475,5	3.373,2	3.223,3
Rundvee	1.184,8	1.308,5	1.269,2	1.191,5	1.254,2
Varkens	1.396,9	1.496,9	1.715,9	1.730,4	1.536,6
Pluimvee	394,2	470,6	451,4	412,1	438,7
10. Dierlijke producten	1.048,6	1.132,4	1.106,4	1.539,0	1.095,8
Melk	947,9	1.046,4	932,9	1.402,6	975,8
Eieren	100,1	96,6	172,9	135,9	123,2
11. Dierlijke productie (9+10)	4.060,7	4.314,8	4.581,8	4.912,2	4.319,1
12. Productie van landbouwgoederen (8+11)	7.649,3	7.714,8	8.491,0	8.489,1	7.951,7
13. Diensten en nevenactiviteiten	78,8	78,8	80,7	80,7	79,5
14. Productie van de landbouwtek (12+13)	7.728,1	7.793,6	8.571,7	8.569,9	8.031,1
15. Intermediair verbruik	5.266,9	5.859,2	6.030,1	6.242,2	5.718,7
16. Afschrijving	754,4	740,9	793,6	770,7	763,0
17. Netto toegevoegde waarde tegen basisprijzen (14-15-16)	1.706,9	1.193,5	1.748,0	1.556,9	1.549,4
18. Beloning van werknemers	469,8	508,5	524,4	603,2	500,9
19. Andere belastingen op productie	3,9	3,9	4,0	7,6	3,9
20. Andere subsidies op de productie	690,9	692,7	685,8	622,5	689,8
21. Opbrengst van de productiefactoren (17-19+20)	2.393,9	1.882,3	2.429,8	2.171,8	2.235,3

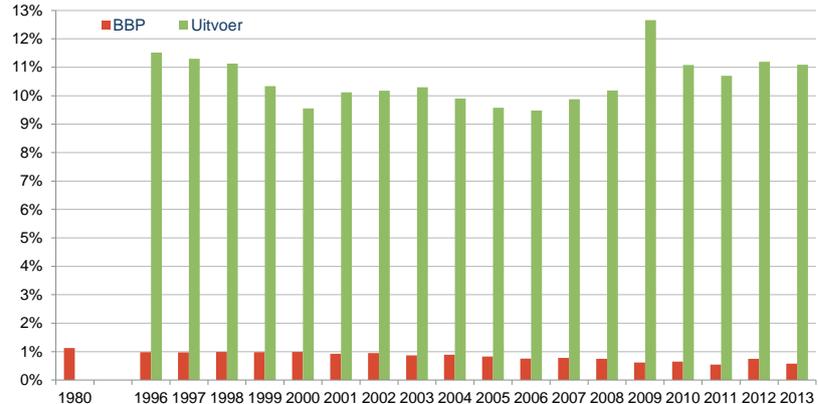
5. Landbouw in de Belgische economie

Het aandeel van de landbouw in de Belgische economie, dat al erg laag was, neemt nog verder af en is nu onder 1% gezakt. In 2013 produceerde de sector net geen 0,6% van het BBP; in 1980 was dat nog 1,13%. Wanneer de voedingsnijverheid er echter aan wordt toegevoegd, wordt de plaats van de agro-voedingssector heel wat belangrijker.

In de uitvoer is het relatieve belang ervan overigens veel groter. De eigenlijke landbouw (dieren, dierlijke en plantaardige producten en vetten) nam 5,7% van de Belgische uitvoer voor zijn rekening. Daar kunnen nog de 5,4% uitvoer van voedingsmiddelen, dranken en tabak bij gerekend worden.

Aandeel van de agro-voedingssector in de uitvoer (1980 en 1996-2013)

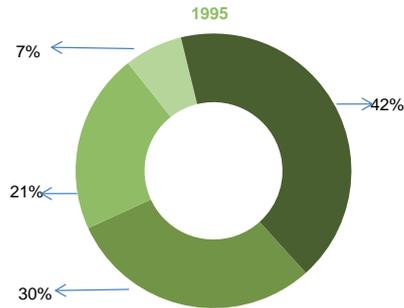

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen

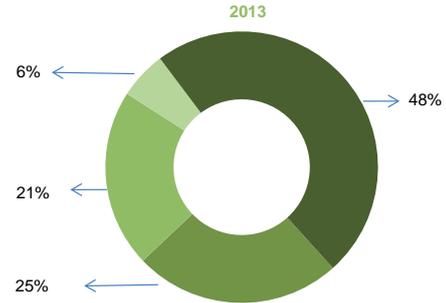
Uitvoer van de agro-voedingssector in waarde [miljoen euro] (1995, 2000, 2009-2013)

	1995	2000	2009	2010	2011	2012	2013
Totale Belgische uitvoer	112.877	158.038	177.583	210.006	238.152	238.919	244.754
Totaal agrovoedingssector	13.367	15.997	22.124	23.451	25.642	26.739	27.144
%	11,8%	10,1%	12,5%	11,2%	10,8%	11,2%	11,1%
Levende dieren en dierlijke producten	3.985	4.534	5.287	5.788	6.286	6.392	6.667
Levende dieren	396	423	387	366	368	392	418
Vlees en eetbaar slachtafval	1.801	1.964	2.603	2.712	2.886	3.045	3.033
Melk en zuivelproducten; vogeleieren; natuurhonig	1.546	1.775	1.895	2.295	2.578	2.506	2.726
Andere dierlijke producten	242	371	402	416	454	449	490
Plantaardige producten	2.836	3.405	5.046	5.390	5.645	5.952	5.753
Groenten, planten, wortels en knollen (voeding)	877	1.114	1.531	1.644	1.539	1.721	1.837
Fruut; schillen van citrusvruchten en meloenen	728	874	1.396	1.543	1.589	1.707	1.631
Granen, graanproducten	273	200	379	348	404	390	420
Andere plantaardige producten	958	1.217	1.740	1.854	2.114	2.134	1.865
Vetten, oliën, was	914	767	1.177	1.146	1.544	1.599	1.544
Voedingsproducten, dranken en tabak	5.632	7.291	10.614	11.126	12.167	12.796	13.180
Bereidingen van graan, meel, zetmeel of melk; gebak	772	1.250	1.890	1.974	2.139	2.111	2.157
Bereidingen van groenten, vruchten e.d.	713	907	1.760	1.676	1.875	1.988	2.203
Resten en afval; bereid voedsel voor dieren	635	739	1.036	1.111	1.225	1.388	1.461
Dranken, alcoholhoudende vloeistoffen en azijn	779	1.021	1.502	1.623	1.854	2.060	2.141
Andere	2.732	3.373	4.426	4.741	5.074	5.248	5.218

Uitvoer van de agro-voedingssector

- Levende dieren en dierlijke producten
- Plantaardige producten
- Vetten, oliën, was
- Voedingsproducten, dranken en tabak

- Levende dieren en dierlijke producten
- Plantaardige producten
- Vetten, oliën, was
- Voedingsproducten, dranken en tabak

Bruto binnenlands product (2002, 2008-2013)

	2002	2008	2009	2010	2011	2012	2013
BBP tegen marktprijzen	316.508	364.809	354.597	362.887	369.271	368.734	369.411
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	2.428	2.016	2.014	2.101	2.061	2.109	2.142
%	0,77%	0,55%	0,57%	0,58%	0,56%	0,57%	0,58%
Nijverheid	52.443	57.660	52.078	54.734	54.106	52.799	52.208
Bouwnijverheid	14.594	18.273	17.933	18.056	19.514	19.709	19.458
Diensten	213.303	247.933	244.542	248.430	254.334	254.693	256.044
Andere componenten	33.753	38.786	38.027	39.601	39.256	39.424	39.596

Bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak, ramingen in kettingeuro's (referentiejaar 2010, miljoenen euro's).

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen

Faillissementen (2000, 2008-2013)

	2000	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Totaal	6.805	8.476	9.420	9.570	10.224	10.587	11.740
Landbouw en visserij	87	101	114	97	82	84	99
Industrie, energie en winning van delfstoffen	588	426	464	571	565	574	632
Bouwnijverheid	868	1.249	1.442	1.560	1.693	1.802	2.065
Diensten	5.007	6.335	6.955	7.290	7.875	7.998	8.886
Niet-gedefinieerde activiteit	255	327	338	58		71	66

Kerncijfers in de voedingsindustrie

	Waarde
Jaarlijkse omzet (miljard €, 2013)*	48,2
Toegevoegde waarde (miljard €, 2012)	6,8
Tewerkstelling (werknemers 2013)	88.747

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen en Federatie Voedingsindustrie

* Voorlopige cijfers

6. Focus: biologische landbouw

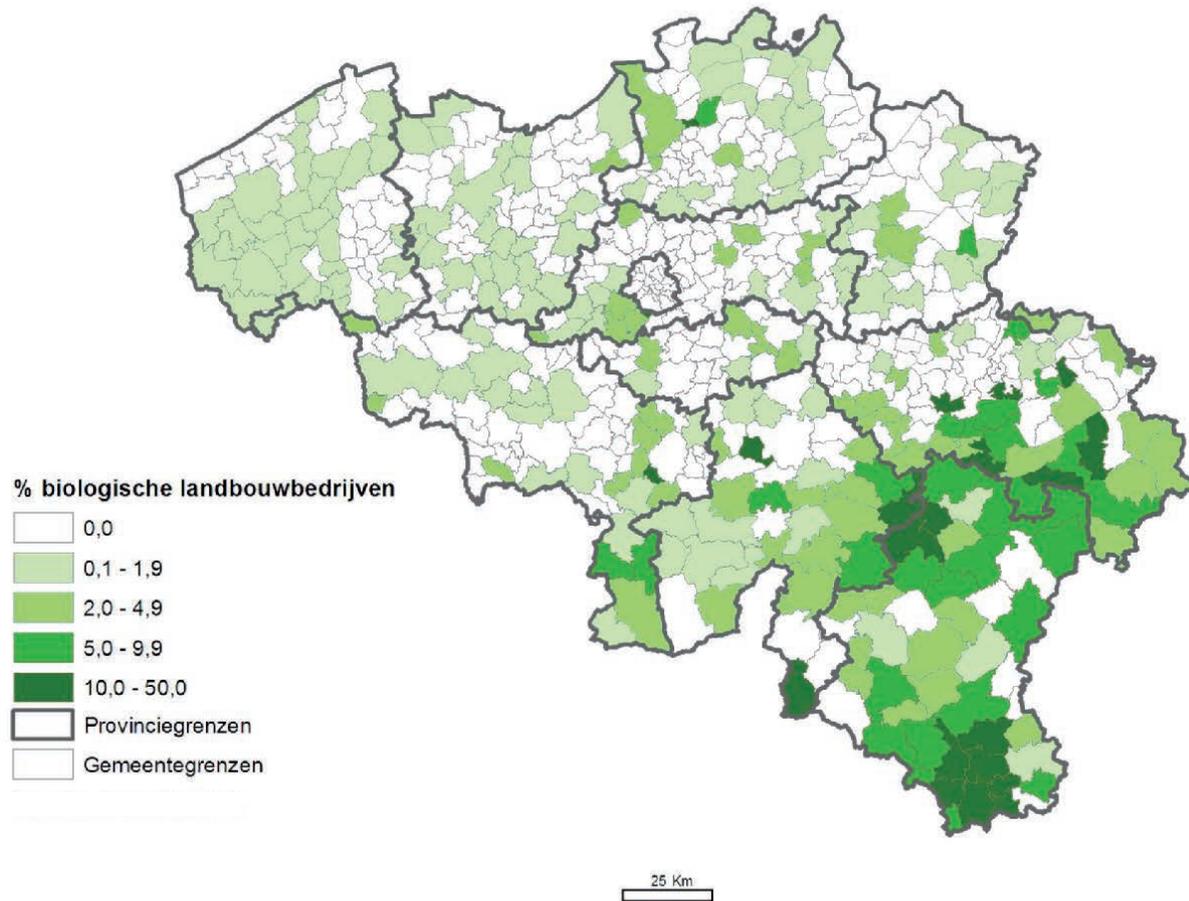

De biologische landbouw in België wint gaandeweg aan belang, maar de cijfers over het aantal ondernemingen en de oppervlakte cultuurgrond laten zien dat dit vooral een Waalse aangelegenheid is; zoals blijkt uit het kaartje met de percentages cultuurgrond in bio per gemeente.

Het aantal biobedrijven in Wallonië stijgt sinds 2008 gestaag, namelijk met meer dan 12% per jaar. De groei in Vlaanderen is net zo gestaag maar minder uitgesproken: bijna 8% per jaar. Hetzelfde geldt voor de oppervlakten: een gemiddelde groei van meer dan 12% per jaar in Wallonië en van bijna 8% per jaar in Vlaanderen. Tijdens deze periode is de gemiddelde bedrijfsoppervlakte dus zeer stabiel gebleven (rond 50 ha in Wallonië en 16 ha in Vlaanderen). Het aantal runderen steeg in dezelfde mate in Wallonië (+12,3% per jaar tussen 2008 en 2013), terwijl de groei in Vlaanderen trager is (+3,7% per jaar).

Uit de opsplitsing per bedrijfstype blijkt dat in Wallonië vooral de veetelers omgeschakeld zijn, terwijl het in Vlaanderen vooral gaat om tuinbouwbedrijven. Een en ander heeft natuurlijk te maken met de verschillende specialisaties in beide gewesten.

Percentage biologische landbouwbedrijven per gemeente in (2010)

Biologische landbouw: aantal bedrijven, oppervlakte en runderen (1987, 1997, 2008-2013)

	1987	1997	2008	2009	2010	2011	2012	2013
België								
Aantal bedrijven	109	291	901	1021	1.140	1.262	1.389	1.514
Oppervlakte (in ha)	1.000	6.818	35.822	41.354	48.700	54.611	59.684	62.565
Runderen			43.000	53.776	64.009	69.076	72.487	75.219
Vlaanderen								
Aantal bedrijven	72	107	230	242	256	282	299	319
Oppervlakte (in ha)	417	820	3.492	3.659	3.822	4.563	4.939	5.065
Runderen			2.533	2.554	2.676	3.014	2.797	3.040
Wallonië								
Aantal bedrijven	37	184	671	779	884	980	1.090	1.195
Oppervlakte (in ha)	583	5.998	32.330	37.695	44.878	50.048	54.745	57.500
Runderen			40.467	51.222	61.333	66.062	69.690	72.179

Bron: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Departement EWBL/AMS, Ministerie van het Waals Gewest/DGA, BioForum, Blik en Ecocert.

Verdeling van de biobedrijven (of bedrijven in omschakeling) per bedrijfstype (2007)

	Vlaanderen	Wallonië	België
Gespecialiseerde tuinbouwbedrijven	30,8%	2,4%	10,2%
Fruiteeltbedrijven	10,9%	1,5%	4,0%
Bedrijven met schapen, geiten en andere graasdieren	9,0%	10,2%	9,9%
Gespecialiseerde rundveebedrijven	21,8%	65,5%	53,5%
Gespecialiseerde veredelingsbedrijven (dieren)	1,9%	1,0%	1,2%
Bedrijven met combinaties van gewassen	5,8%	2,9%	3,7%
Bedrijven met veeteeltcombinaties	2,6%	4,1%	3,7%
Bedrijven met gewassen en vee gecombineerd	11,5%	6,6%	7,9%
Akkerbouwbedrijven	5,8%	5,8%	5,8%

STATISTISCH OVERZICHT VAN BELGIË

De Algemene Directie Statistiek van de Federale Overheidsdienst Economie heeft als opdracht het **verzamelen, verwerken** en **verspreiden** van **relevante, betrouwbare** en **geduide** statistische en economische informatie, dankzij een modern en performant statistisch apparaat.

Bezoek onze website

www.statbel.fgov.be

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium

Communicatieverantwoordelijke Stephan Moens
stephan.moens@economie.fgov.be
WTC III - Simon Bolivarlaan, 30 B-1000 Brussel
E-mail: statbel@economie.fgov.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: NICO WAEYAERT
WTC III - SIMON BOLIVARLAAN, 30 B-1000 BRUSSEL
PUBLICATIECODE S000.01N/2014
ONDERNEMINGSNUMMER: 0314.595.348